

ATEŞTEN GÖMLEK

"Ölmekten korkmamak askerlere mi özgüdür?" Önce Ayşe'nin İhsan'a, sonra bizim kendimize sorduğumuz bu soruyla başlamak istiyorum. Ayrıca hepimiz, yıllardan beri Kurtuluş Savaşı hakkında epey bir yazı okumuş, videolar izlemiştir. O yılların nasıl güçlük içinde geçtiğini, ne zorluklarla ne kahramanların bir destan yazdığını, bastığımız toprakların altında nice şehidin yattığını biliyoruz.

Peki o yılları, savaşa katılıp iki bacağı kaybetmiş ve kafasından vurulmuş eski bir hariciye memurundan dinlemek nasıl olurdu? Kocasını ve oğlu Yunanlılar tarafından öldürülünce İstanbul'a gelen bir kadının hikâyesini veya o kadına âşık olan bir albayın yaşadıklarını?

Hikâye bizlere Peyami isimli gazinin kafasındaki kurşun yüzünden ameliyat olmayı beklediği hastanede tuttuğu hatıra defteri tarafından aktarılıyor.

Peyami'nin anne tarafından akrabası olan Cemal, Peyami sayesinde İhsan'la tanışır. İhsan ise Peyami'nin yakın bir arkadaşıdır. Cemal'in kardeşi Ayşe, İzmir'in işgali sırasında Yunanlılar tarafından kocasını ve oğlunu kaybeder. Bir süre İtalyan ailenin yanına sığındıktan sonra İstanbul'a, Peyami'nin annesinin evine gelir. Ayşe, İhsan ve Peyami Kuvayı Milliye'ye hizmet etmek amacıyla Anadolu'ya geçer. Ayşe hasta bakıcı, Peyami tercüman olarak görev yapar. Bu sırada hem İhsan hem de daha önceden Ayşe ile evlenmeyi reddeden Peyami, Ayşe'ye âşık olur. İhsan, Ayşe'ye evlenme teklifi eder ancak Ayşe, yanıtını İzmir'i aldıktan sonra vereceğini söyler. Peyami ise hislerini Ayşe'ye söyleyememektedir. Bu aşk İhsan için de Peyami için de ateşten bir gömleğe dönüşür. İhsan Sakarya Muharebesi sırasında makineli bir tüfekten çıkan kurşunla vurulur ve Peyami'nin kollarında şehit olur. İhsan'ın ölüm haberini duyan Ayşe, ön cephelere doğru koşarken yere düşen bir top mermisi ile hayatını kaybeder. Peyami, İhsan ve Ayşe'yi yanyana defnettirir. Aynı savaşta Cemal de ölür. Kafasında kalan bir kurşunla Ankara Cebeci Hastanesi'nde ameliyata girmeden önce anılarını not eden Peyami, Kafasının içindeki kurşunun çıkarılması için girdiği ameliyatta hayatını kaybeder. Peyami'nin notlarını araştıran doktorlar ise şaşırtıcı bir sonuç elde ederler.

Kurtuluş savaşı romanlarının birçoğu sonradan yazılmıştır. Ama büyük bir kısmı o döneme Ateşten Gömlek kadar içten tanıklık edemez. Çünkü yazar, bu romanı tam olarak kurtuluş savaşı yıllarında ortaya çıkarmıştır ve resmen kelimelerle okuyucuları o yıllara götürmektedir. Gerek anlatım biçimi gerek olayların akışı bakımından oldukça etkileyici bir kitap olduğunu söyleyebilirim. Ayrıca her karakterin psikolojik boyutları da ustaca ele alınmış. Bu romanda bir dönemin gerçeğine ek olarak mükemmel bir hikaye görüyoruz aslında. Dili ağır olmasına rağmen sıkılmadan okuduğum ve özellikle de bir Türk olarak okurken heyecan duyduğum bir romandı.

Kitabın ismi ise Halide Edip Adıvar'ın önsözde Yakup Kadri Bey'e yazdığı açık mektupta belirttiği gibi aslında Yakup Kadri Bey'e ait olan bu ismi kendisinin oldukça beğenip benimsemesi üzerine kendi kitabına koymak istemesinden geliyor. Eğer onun

Ateşten Gömlek'ini zaman söndürüp bir tarafa atmazsa elli sene sonra aynı rafta iki farklı Ateşten Gömlek'in yan yana duracağını umut ederek dile getiriyor.

Sonuç olarak bu kitapla birlikte o yıllara geri dönüp bu toprakların gerçeğini bir kez daha anlamış oluyoruz. Hem de o dönemde yazılmış bir kitap sayesinde. Eğer tarihin kan ve gözyaşı ile yazıldığı bir döneme eşsiz bir hikâyeyle geri dönmek isterseniz, mutlaka bu kitabı okuyun derim.

Sude Bahar AYDIN
Öđrenci